

HET WELDADIGHEIDSBUREAU

COM. VAN DE OPENBARE ONDERSTAND

Uit de schaarse gegevens die over de naoorlogse periode bestaan, kwamen we toch te weten dat smid Ferdinand Schoemans uit Terstok lid werd van het armenbestuur op 10 dec. 1920. Ferdinand Feijtmans, lid sedert 1893, overleed op 25 maart 1920 in de leeftijd van 82 jaar en werd vervangen door de zoon van zijn zuster, de 45-jarige Remi Sweldens. Hiermee kwam er een einde aan de stam Feijtmans.

In 1922 startte er een nieuw bestuur. In 1923 werd de nieuwe pastoor Michiel Jans in het armenbureau verkozen met 5 stemmen en 2 blanco's. Hij verving de in september 1922 overleden pastoor Emile-Laurent Spaas. Alfons Ruppel en Domien Knaepen waren ook lid van het Weldadigheidsbureau. De afrekening van 1923: gewone ontvangsten met een overschot van 24.932,26 F. Bij de buitengewone ontvangsten had men ook een overschot van 3.652,5 F.

In oktober 1924 werd Alphonse Daenen lid van het Weldadigheidsbureau. Ook de rekening werd toen goedgekeurd. Remi Sweldens werd voorzitter op 09.04.1925 en Henri Vanstapel ontvanger.

Op 09 april 1925 was het Weldadigheidsbureau samengesteld uit:
-voorzitter: Remi Sweldens-Lammens.
-ontvanger : Henri Vanstapel-Daenen.
-secretaris: Joseph Poelmans-Schoofs.
-leden : Michiel Jans, Alfons Schoofs-Strauwen, Alphonse Daenen-Loix.

De wet van 10 maart 1925 richtte de 'Commissie van Openbare Onderstand' op. De vijf leden werden door de gemeenteraad gekozen. Hiervoor beschikte elk raadslid over drie stemmen, die hij mocht verdelen tussen de verschillende kandidaten. Er waren in totaal dus 27 stemmen uit te delen. Ook werden plaatsvervangers aangeduid. De uitslag gaf volgend resultaat:

Effectieven		Plaatsvervangers	
-Bessemans M-Guill.	8 st.	-Cleeren-Lindekens Lamb.	8 st.
-Jans Michiel	6 st.	-Lacroix-Vaneyen Joseph	6 st.
		-Schoofs-Londoos Victor	2 st.
		-Cleeren-Schoofs Aloys	1 st.
-Daenen-Gielen Henri	6 st.	-Smolders Martin	3 st.
-Schoofs-Strauwen Alfons	4 st.	-Cleeren-Schoofs Aloys	4 st.
-Schoemans-Mathijs Ferd.	3 st.	-Ruymen Emile	2 st.
		-Ruymen Joseph	1 st.

Op 03 okt. 1925 gaf Henri Daenen-Gielen zijn ontslag als gemeenteraadslid en werd voorzitter van C.O.O.. Henri Vanstapel werd ontvanger-secretaris.

Er was 24.258,28 F in kas. De begroting had een overschot van 724,76

Poelmans. Men verhoogde de borgtocht tot 15.000 F. Het gemeentebestuur stemde hiermee in met 6 st. tegen 2. Jean Marquillier-Schoofs werd vervangen door Jules Verdin-Coelmont.

In juli 1935 was het bestuur van de C.O.O. samengesteld uit:

Voorzitter : Michiel Jans.

Ontvanger : Joseph Jeandarme-Nijs.

Secretaris : Victor Schoofs-Londoos.

Leden : Laurent-Alfons Daenen-Gennez, Lambert Cleeren-Lindekens, Jules Verdin-Coelmont en Joseph Ruymen.

De rekening voor 1935 had een overschot van 14.388,86 F. De ontvangsten beliepen 147.810,51 F en de uitgaven 133.421,65 F.

Daar de mandaten van de commissieleden op 31 dec. 1936 vervielen werden er in de raadsvergadering van 24 nov. 1936 vijf nieuwe leden en hun plaatsvervangers aangesteld:

Effectieven		Plaatsvervangers	
-Schoofs Emile	8 st.	-Schoofs-Cleeren Jos. (metser)	5 st.
-Jans Michiel	6 st.	-Schoofs-Coelmont Hubert	2 st.
		-Verdin-Coelmont Jules	1 st.
-Cleeren-Lindekens Lamb.	5 st.	-Schoofs Joseph (metser)	2 st.
		-Daenen-Smolders Lambert	1 st.
		-Daenen-Loix Alphonse	1 st.
-Verdin-Coelmont Jules	5 st.	-Pirard Arthur	6 st.
		-Daenen-Loix Alphonse	1 st.
		-Schoofs-Londoos Victor	1 st.
-Daenen-Gennez Alfons	3 st.	-Duchateau-Moria Hubert	6 st.
		-Daenen-Smolders Lambert	1 st.

Op 08 juli 1937 liet de C.O.O. aan de gemeenteraad weten dat ze een 'Godshuis' of rustoord voor bejaarden zou willen bouwen. Het geld was verworven door de onteigening van landbouwgronden voor een militair hulpvliegveld langs de Luikersteenweg en de Romeinseweg in het Galge- en Vrankrijkveld. Het plan van architect Theewissen werd geraamd op 396.311,89 F. De gemeenteraad stemde in met dit opzet maar liet weten dat er op geen geldelijke steun moest gerekend worden. In april 1938 dacht men aan een bouwplaats op het terrein van de burcht, dat voor 75.000 F kon aangekocht worden.

De begroting van 1938 vermeldde een ontvangst van 235.469,41 F en slechts een matige uitgave van 85.892,05 F zodat er een overschot was van 149.577,36 F. Op de buitengewone begroting stonden 432.996,58 F als ontvangsten. Nochtans dacht men om 'titels' te verkopen voor de bouw van het 'Godshuis'. De bouwonderneming M.-J. Molbouw uit Mol wou het gebouw oprichten voor de som van 331.821 F.

In de gemeenteraad van februari 1939 viel raadslid Gerard de Pitteurs-Hiegaerts hevig uit tegen het rustoord: '*Het is een slechte daad voor de C.O.O. en de gemeente Brustem. Het Godshuis zal veel geld kosten en het onderhoud ervan zal meer dan 100.000 F per jaar vergen*'.

Ondertussen was afgezien van de aankoop van de oude burcht en werd de bouw gepland langs de Dorpsstraat op een terrein, eigendom

van de C.O.O. en gelegen naast de Valkensteeg.

Met 5 tegen 1 stem en 2 blanco's verwierp de gemeenteraad de aanstelling van aannemers voor de bouwwerken, de verwarming, de waterleiding en het sanitair. Hoe dan ook, er kwam een rustoord, dat door de Duitse invaller in mei 1940 inbeslaggenomen werd. Ze lieten het aansluiten op het elektriciteitsnet en gedurende de ganse oorlog werd het bewoond door militairen.

Op 30 juni 1940 was er maar 4.224,27 F in kas. De gemeente leende in augustus 1940 3.600 F om de nood van de behoeftige dorpingen te verhelpen. In december '40 werd een krediet van 80.000 F aangevraagd om de ergste behoeften in de winterperiode te overbruggen. In afwachting verkocht het gemeentebestuur canadabomen.

De rekening 1940 van de C.O.O. werd in mei 1941 neergelegd: ontvangsten 117.248,13 F, uitgaven 73.540,08 F, wat een batig saldo gaf van 43.708,05 F. De begroting 1941 werd in oktober 1941 ingediend bij het schepencollege en voorzag: ontvangsten 124.498,73 F, uitgaven 106.567,83 F, wat een overschot zou geven van 18.130,90 F.

Burgemeester Hubert Schoofs-Coelmont werd voorzitter van de C.O.O. in opvolging van pastoor Jans. Daar er geen notulen voorhandig zijn tussen juni 1942 en september 1944 is over deze oorlogsperiode weinig geweten.

Op 30 juni 1944 was er 86.731,62 F in kas en op 31 dec. 1944 58.579,-27 F. In 1945 had op de speelplaats van de gemeenteschool regelmatig een kolenbedeling plaats.

Op 14 april 1947 werden er door het gemeentebestuur vijf C.O.O.-leden gekozen om te fungeren met ingang van 30 juni 1947.

Effectieven	Plaatsvervangers
-------------	------------------

-Cleeren-Lindekens Lamb.3 st.	-niemand	
-Jans Michiel 4 st.	-Otten-Daenen Victor	4 st.
-Lacroix-Vaneyen Jos. 5 st.	-Schoofs-Pirard Justin	5 st.
-Lejeune-Knapen Robert 5 st.	-Lacroix-Vaneyen Joseph	3 st.
	-Loix-Vansichem Jos.Amand	2 st.
-Vanderbemden-Otten Rob.5 st.	-Vanoirbeek Henri	5 st.
-Van Mechelen-Martens Fr.5 st.	-Bels-Goessens Alfons	5 st.

Op 01 juli 1947 zag de C.O.O. er zo uit:

-Voorzitter: Michiel Jans.
-Ontvanger: Joseph Jeandarme-Nijs.
-Secretaris: Gaston Cleeren.
-Leden: Joseph Lacroix-Vaneyen, Robert Lejeune-Knapen, Robert Vanderbemden-Otten, François Van Mechelen-Martens.

De begroting van 1947 werd niet goedgekeurd door de gemeenteraad omdat er tussen mei en augustus 1947 slechts een som van 51.000 F ontvangen was en een lening van 200.000 F, aangegaan bij notaris Cartuyvels uit St-Truiden op 19 april 1947, niet onderworpen was geweest aan de goedkeuring van de raad en dus ook niet ingeschreven werd in de begroting.

Aan het verwoeste rustoord werden enkele verbouwingen gedaan. Men richtte een washuis, een stal en een overdekte droogplaats op. De eerste ouderlingen kwamen toe en werden verzorgd door zusters. Ondertussen had burgemeester Roger Poulus zijn intrrede gedaan vanaf 19 juni 1947. Op 30 sept. 1949 had de C.O.O.-rekening een batig saldo: 502.611,89 F. Maar de uitbating van het rustoord werkte met verlies. Men investeerde 72.156,75 F: een ketel voor de centrale verwarming en een omheining in betonplaten.

De rekening van de C.O.O. die op 24 aug. 1950 werd voorgelegd had 225.170,75 F ontvangsten en 223.598,90 F uitgaven, dus een batig saldo van 1.571,85 F.

Op 05 april 1951 gaven secretaris Gaston Cleeren en ontvanger Joseph Jeandarme-Nijs hun ontslag. De benoeming van een nieuwe secretaris en ontvanger werd door de gemeenteraad afgewezen omdat het ingestuurde dossier onvolledig was. In november 1951 werd Joseph Jeandarme aanvaard als ontvanger van de C.O.O. om de lopende zaken af te handelen. Pastoor Michiel Jans gaf in 1951 zijn ontslag. Robert Lejeune-Knapen werd voorzitter.

Op 17 dec. 1951 diende de C.O.O. een bestek in voor verbouwingen die uitgevoerd zouden worden door aannemer Meekers uit Guigoven voor een som van 310.633,98 F.

De gemeenteraad maakte op 25 sept. 1952 de opmerking dat pastoor Michiel Jans reeds in 1951 zijn ontslag gegeven had als lid van de C.O.O. en niet vervangen was. Ook zijn plaatsvervanger Joseph Lacroix-Vaneyen was overleden op 01.05.1952. De C.O.O. verhoogde haar pachtprijs met 75 F per roede (=4a 14ca). Deze beslissing werd met 3 van de 5 leden genomen.

De vergoeding van de zusters werd met ingang van 01 jan. 1952 verhoogd van 20.000 naar 48.000 F. In april 1953 legde men de tuin aan voor 11.192,50 F en een frigo werd aangekocht voor 25.000 F.

Na de gemeentelijke verkiezingen van 12 okt. 1952 moest de nieuwe gemeenteraad in 1953 ook vijf nieuwe leden van de C.O.O. aanduiden. Ze kozen:

Effectieven		Plaatsvervangers	
-Clerinx Julien	5 st.	-Schoofs Emile (Singel)	5 st.
-Lacroix-Vaneyck Abdon	6 st.	-Schoofs-Pirard Justin	6 st.
-Lejeune-Knapen Robert	5 st.	-Bessemans-Schoofs Camille	5 st.
-Smets Antoon	5 st.	-America-Vanderleyden Jozef	5 st.
-Van Mechelen-Martens Fr.	6 st	-Juvijns-Driesmans Ger.	6 st.

Op 07 juli 1953 was de commissie samengesteld uit:

Voorzitter : Antoon Smets.

Ontvanger : Joseph Jeandarme-Nijs.

Secretaris : Firmin Koninckx-Falise.

Leden : Julien Clerinx, Abdon Lacroix-Vaneyck, Robert Lejeune-Knapen, François Van Mechelen-Martens.

Schatbewaarder Joseph Jeandarme legde in november 1953 zijn rekening ter goedkeuring voor aan de raad. Er waren voor 882.303 F inkomsten en voor 742.470 F uitgaven. Dit gaf een saldo van 139.833 F. Er waren voor 497.829 F buitengewone ontvangsten en 400.000 F

Op 07 april 1965 werden vijf nieuwe leden en hun plaats- vervangers gekozen:

Effectieven		Plaatsvervangers.	
-Loix-Mignolet Osca	5 st	-Reniers-Schoofs Albert	3 st.
		-Vanderleyden-Coelmont Joseph	2 st.
-Loix-Machiels Herman	5 st	-Wintolders-Mees Joseph	5 st.
-Bels-Goessens Alfons	5 st	-Cleeren-Loix Firmin	3 st.
		-Gennez Abdon	2 st.
-Van Mechelen-Martens Fr.	4 st	-Bessemans-Schoofs Camille	3 st.
		-Reekmans Leopold	1 st.
-Boden-Knuts Maurice	4 st	-America Joseph	3 st.
		-Vanoirbeek Henri	1 st.

Maurice Boden, lid sedert 01.07.1959, kwam in een onverenigbaarheid met zijn broer Julien, die ontvanger was. Hij werd vervangen door Joseph America. De rekening 1964 vertoonde in gewone dienst een saldo van 607.329 F en in buitengewone dienst 1.226 F.

François Van Mechelen werd voorzitter. In november 1965 kregen de zusters 5.760F per maand. Op 22.10.1966 gaf Herman Loix-Machiels zijn ontslag wegens verhuis naar Stevoort en werd vervangen door Joseph Wintolders-Maes.

Begroting 1966: een saldo van 73.972 F. In 1967 was er een overschot van 18.449 F op de gewone rekening en 476.649 F op de buitengewone rekening.

In het rustoord werden vijf kamers verbouwd. Maar op 01 aug. 1968 zouden de zusters het rustoord verlaten, zodat dit op 17 juni reeds gesloten werd. Op 10 mei 1969 wou men het rustoord verkopen in massa of in loten. De grond had een oppervlakte van 51 aren (perceel A379 c en d)

In jan. 1970 werd bekend gemaakt dat vijf zusters francis- canessen van Heythuizen naar het rustoord in Brustem wilden komen. Hun vraagprijs was 130.000 F/jaar. In augustus 1970 werd beslist het bejaardentehuis te heropenen.

In april 1971 werden de zes leden en plaatsvervangers gekozen van de C.O.O. van de fusiegemeente Aalst-Brustem-Ordingen.

Effectieven		Plaatsvervangers.	
-Maes-Baeten Suzanne	8 st	-Gielen-Peeters Firmin	8 st.
-Daenen-Strauven Alfons	8 st	-Stevens Jan	8 st.
-Lammens-Geets Maurice	8 st	-Herck Jos	5 st.
		-Driesmans Henri	3 st.
-Lelièvre-Désiron Marcel	8 st	-Tits Georges	8 st.
-Loix-Mignolet Oscar	7 st	-Deglin Gilbert	5 st.
		-Vanderleyden Joseph	2 st.
-Schoofs-Kempeneers Roger	9 st	-Dupont Joseph	8 st.
		-Bex Joseph	1 st.

Toen Roger Schoofs op 29 juni 1971 schepen werd, gaf hij zijn ontslag in de C.O.O. en werd opgevolgd door Joseph Dupont-Vandevorst, die voorzitter werd.

De C.O.O. leende aan de gemeente 2.500.000 F voor het bekostigen van herstellingswerken. Hun eigen geld (3 miljoen F) was geplaatst bij het Gemeentekrediet.

Op 01 febr. 1973 werd een koelkast, een diepvriezer en een nieuwe verwarmingsketel aangekocht. Tijdelijke aanstellingen werden op 19 maart 1973 gedaan: Nelly Pirard en Eugenie Dae- nen. De dagprijs was op 01.01.1975: 240 F.

De vergoeding voor de zusters steeg tot 160.000 F op 01.01.1975 en tot 200.000 F m.i.v 01.07.1976.

De zusters franciscanessen werden terug naar hun klooster geroepen. Hierdoor was het bestuur verplicht om meer lekenpersoneel aan te werven. Op 14 juni 1977 werd een gegradueerde verpleegster benoemd. Het was Marie-Louisa Schiepers-Dedrij, die ook de verantwoordelijke werd en inwonend was. Als haar hulp werd Rachelle Vanham-Smets aangesteld.